

A HADTÁPVEZETÉS, RENDSZERSZERVEZÉS ÉS ADATFELDOLGOZÁS

A közlekedési szolgálat vezetése az MN központ-, tábori- és az összefegyvernemi hadsereghadtáp tagozatokban

Török Zoltán alezredes

I.

A közlekedési szolgálat vezetésének alapjai

A közlekedési szolgálat vezetése a hadászati-, hadművelleti és azok hadtáp vezetése szerves részeként a tervező, szervező, irányító tevékenységeknek azon folyamata, amely az ország és az elvonuló csapatok közlekedési biztosítása érdekében valósul meg.

Mint ismeretes a *hadászati vezetés* a legfelsőbb politikai-állami vezetés része, a katonai vezetés legfelső területe, a felsőszintű katonai vezetési szervek – a politikai vezetés célkitűzéseinek megfelelő – tervező, szervező, irányító tevékenység, mely békében a fegyveres erők felkészítését; háborúban pedig azok hadászati tevékenységét irányítja. Ennek megfelelően: a fegyveres erők irányításának közvetlen tervezője, szervezője; a politikai vezetés irányvonalát követi és annak célkitűzéseit valósítja meg; feladatát a politikai vezetéssel összhangban, annak részeként végzi.

A fegyveres küzdelem hadászati tervezése a háború megtervezésének alapvető területe, a katonai tervezés legmagasabb szintje, melyet a hadászati vezető szervek végeznek el. Magába foglalja a fegyveres erők (haderőnemek) háborúra való felkészítésének, és a hadászati tevékenységek lefolytatásának megtervezését és megszervezését.

Az összhaderőnemi- és a haderőnemi tervek mellett kidolgozásra kerülnek a *fegyveres erők haditevékenységének biztosítási tervei*, melyek felölelik a hadászati felderítést; az ország területének katonai előkészítését; a hadtáp-, ezen belül a közlekedési (szállítási-hálózat) biztosítást; a polgári védelmet; az ellenség rádióelektronikai eszközei elleni harcot stb. tartalmazó részterveket.

A hadművelleti vezetés a katonai vezetés középső fokozata, a haderőnemek seregtestjei parancsnokának és törzsének, az alárendelt csapatok állandó harc-készültségének biztosítására, valamint a hadműveletek és hadművelleti méretű tevékenységek előkészítésére, irányítására szolgáló tevékenység.

A hadművelleti vezetés magába foglalja:

- az erkölcsi, politikai állapotot és a várható (kapott) feladat végrehajtására való állandó készenlét fenntartását;
- a helyzetre vonatkozó adatok megszakítás nélküli tanulmányozását;
- az ellenség szándékainak felderítését;

- az elhatározás idejében történő meghozatalát és eljuttatását az alárendeltékhez;

- a harctevékenységek előkészítését, mindenoldalú biztosítását;

- a megszakítás nélküli együttműködés megszervezését és fenntartását, valamint

- a megszabott feladatok állandó ellenőrzését és segítségnyújtást az alárendeltéknek.

A *hadműveleti biztosítás* alapját a FRONT (hadsereg) hadműveleti feladata, a parancsnok elhatározása, és a hadműveleti biztosításra vonatkozó utasításai; az előljáró törzs utasításai; az ellenségről, a terepről és az időjárásról rendelkezésre álló adatok; valamint a szakcsapatok erőinek, eszközeinek állapota és lehetőségei képezik.

A hadműveleti biztosítás megszervezése magába foglalja: a biztosítás minden fajtájára vonatkozó feladatok, valamint a végrehajtásukhoz szükséges erők és eszközök meghatározását; a feladatok eljuttatását a végrehajtókhoz és a bevont erők együttműködésének szabályozását.

A *hadműveleti hadtáp vezetése* a seregtestek vezetésének szerves részét képezi és magába foglalja: a szolgálati ágak, szakcsapatok és intézetek tevékenységének állandó irányítását, a csapatok teljes és időben történő hadtápbiztosítása érdekében.

A harctevékenységek biztosításának rendszere és összefüggései egyben alapozzák a hadműveleti hadtáp (közlekedési) vezetés rendjét és feladatait is.

Először: A hadtápbiztosítás tervezési, szervezési és irányítási tevékenységei szervesen és párhuzamosan kapcsolódnak a parancsnoki munkasorrendhez, a hadműveleti törzs tevékenységéhez a parancsnok elhatározása és követelménytámasztása alapján.

Másodszor: A közlekedési biztosítás megszervezésének komplex tevékenysége alkalmazkodik egyrészt a hadműveleti törzs (hálózati biztosítás, csapatszállítás, közúti komendáns szolgálat ellátása); másrészt a parancsnok hadtáphelyettes által irányított hadtáptörzs tevékenységéhez (anyagszállítások, sebessültek kiürítése, közúti biztosítás) a parancsnok hadtáphelyettes közvetlen utasításai és követelményei szerint.

Harmadszor: A közlekedési biztosítással kapcsolatos tevékenységek jelentős része kapcsolatban áll az MNK területén elhelyezkedő Front hadtáp (közlekedési) biztosítási feladatokkal, a frontparancsnok által támasztott (az MNK-val és a KPM-mel egyeztetett) igényeknek megfelelően (hálózati biztosítás, csapat- és anyagszállítás, közúti komendáns szolgálat ellátása kérdéseiben).

Mind ezek alapján a közlekedési biztosítás vezetésének rendjét, összefüggéseit és munkakapcsolatait a HDS első támadó hadműveletének időszakában az 1. sz. vázlat mutatja be.

A Front első támadó hadművelet előkészítésének időszakában – a Front közelebbi feladatának teljesítéséig – a hadtáp (közlekedési) biztosítás megszervezése az alábbi sajátosságok mellett történik:

- a Front hadműveleti sávhatára, a Front hadtáp mélysége megegyezhet az MNK államhatáraival, az ország területével;

- a hadművelet megszervezése időszakában valamennyi hadtáp tagozat az ország területén helyezkedik el, a csapatok tagozata (beleértve a HDS tagozatát is) a hadművelet első napjaiban lép ki a honi területről, melyet folyamatosan követ a Front (Tábori) Hadtáp tagozat;

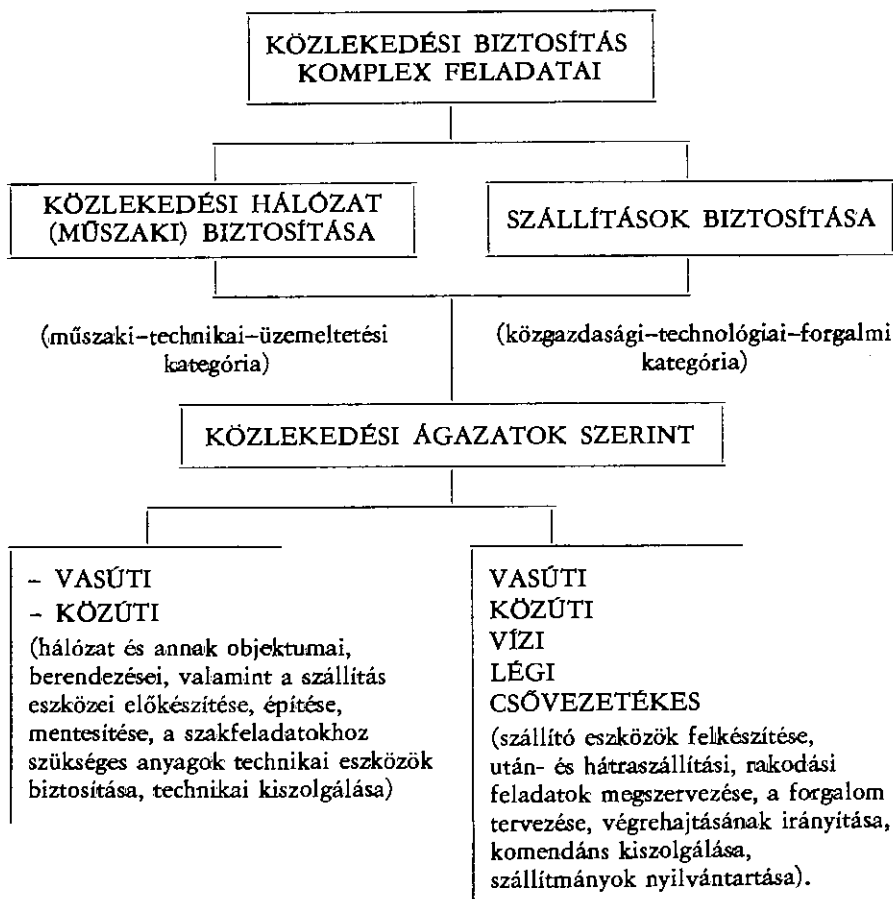
– a hadtápbiztosítás csaknem minden ágazatában szilárd vezetés és feszes koordináció szükséges az elvonuló szárazföldi nemzeti és szövetséges csapatok, valamint a honi légvédelmi, hátországvédelmi és egyéb hátországi csapatok között, mely tevékenységek során a vasúti és közúti hálózatának igénybevétele, a szállítási ágazatok kapacitásának felhasználása, és a forgalom megosztása, irányítása tekintetében igen bonyolult lehet;

– minden biztosítási tevékenységet a Front támadó hadműveleti sikere érdekében kell alárendelni, ennek alapján kell a tevékenységek fontossági sorrendjét figyelembe venni, a szükséges egyeztetéseket valamennyi katonai és polgári szervvel elvégezni.

II.

Az MN közlekedési szolgálat biztosítási ágazatonkénti feladatai, az együttműködés területei

A Magyar Néphadseregben kialakított és a rendelkezésre álló feltételek szerint a közlekedési biztosítás fogalma – a VSZT egyes hadseregeitől eltérően – magába foglalja a szállítási biztosítás elsődleges célja mellett, valamennyi kapcsolatos biztosítási tevékenységet, az alábbi összefüggés szerint:

Az egységes közlekedési szolgálat vezető szervei és végrehajtó szakcsapatai a közlekedési biztosítás komplex feladatainak megszervezésére és végrehajtására képesek.

A közlekedési biztosítás *komplex feladatai* alatt egyrészt: a közlekedési hálózat (műszaki) biztosítását (üzemeltetését); másrészt: a különböző szállítási ágazatoknak a szállítási feladatok végrehajtására való biztosítását (szállító munkáját) kell érteni, függetlenül az egyik vagy másik biztosításban részt vevő ágazatok számától. Csak ágazati biztosítást (hálózati vagy szállítási biztosítást) és szolgálatot értünk abban az esetben, ha az adott szervnek a komplex biztosítás nem feladata, illetve ezekkel a feltételekkel szervezetszerűen nem rendelkezik.

A különböző seregtettek alaprendeltetésüknek megfelelően más-más szervezettel és biztosítási feltételekkel rendelkeznek az alkalmazás célját, feladatait és a biztosítás lehetőségeit véve figyelembe. A seregtest törzsek ennek megfelelően különböző közlekedési (szállító) vezető szervekkel és szakosapatokkal kerültek szervezésre, aszerint, hogy az ezirányú igények komplex vagy csak ágazati biztosítást követelnek meg.

Így az MN központ és tábori hadtáp, az MN HÁVP, a hadsereg és hadtest komplex; az MN KSZFI (KSZI-k), a HLHDS, CSRP, a magasabbegységek és egységek csak ágazati biztosítást, alapvetően szállítást szerveznek és valósítanak meg. Vezető szerveink megnevezése is lényegében ezek szerint alakult ki.

A közlekedési biztosítás két alapvető kategóriáját tekintve a feladatok részletes körét, az azokban megvalósítandó együttműködési kérdéseket az alábbiakban lehet összefoglalni.

a) Közlekedési hálózat (műszaki) biztosítása

Magába foglalja a vasutak, közutak (mint közlekedési pályák) és ezek mindazon létesítményei folyamatos üzemeltetésének biztosítását, amelyek a forgalom zavartalan menetéhez szükségesek.

Vasúthálózati biztosítás körébe tartoznak a pálya, az üzemeltetés érdekében létesített állomási-, távközlő-, jelző- és biztosító berendezésekkel, továbbá a hidak, alagutak, viaduktok, átereszek stb. műszaki létesítmények biztosítási feladatai. Járuelkos biztosítási feladatot jelentenek még a vontatási eszközök, berendezések és a gördülőanyagok. A biztosításokkal összefüggő főbb feladatokat az alábbiak képezik:

- frontális és haránt irányú fő- és kisegítő (tartalék) vasútvonalak és közutak kijelölése;
- a vasúti és közúti létesítmények várható rombolásának megítélése, azok megkerülésére, helyreállítására vonatkozó elgondolás kialakítása;
- a rombolás várható objektumai helyreállításának részletes tervváltozatai kidolgozása, a szükséges erő-, eszköz- és anyagszámvetések elkészítése;
- a rendelkezésre álló helyreállító erők, eszközök és anyagok alkalmazásának változatok szerinti elosztása, beosztása;
- a helyreállítási munkák vezetési és operatív irányítási rendszerének kialakítása; rendszabályok kidolgozása, szükségszerű fogantatása;
- a tényleges rombolások helyének (kiterjedésének), objektumainak felmérése, az áthidalás (megkerülés) lehetőségeinek megállapítása; az utak vonal-

vezetésének módosítása, kerülő utak aktivizálása; ideiglenes átrakó körletek aktivizálása, belső út-vasúthálózatának, objektumainak pontosítása;

- nagyfolyami ideiglenes átkelőhelyek (uszályhíd, szalaghíd, pontonhíd, kompolás stb.) pontosítása, kiépítése;

- a vasútállomási és nyíltvonali helyreállítási munkák fontossági sorrendjének megállapítása, a munkálatok megkezdése és azok minden oldalú biztosítása;

- a veszteglő forgalom szükség és lehetőség szerinti átirányítása, menetrendek módosítása;

- a helyreállítás, áthidalás és a forgalom irányítás összehangolt végrehajtása; a felszabadult helyreállító erők, eszközök és anyagok folyamatos átcsoportosítása; a helyi erők, eszközök és anyagok lehetséges bevonása, igénybevétele stb.

A biztosítási feladatok során együttműködést valósítanak meg a KPM Helyreállító Szolgálatával, illetve az általa vezetett vasúti és közúti út-híd és egyéb helyreállító alakulatokkal.

A kikötők, repülőterek műszaki biztosítása nem tartozik az MN közlekedési szolgálat feladatkörébe, az ezekhez szükséges szervezetekkel nem rendelkezik.

b) Szállítások biztosítása

A szállítások biztosítása alatt, a tényleges szállító munkát, a szállítási ágazatok alkalmazásának, valamint a járulékos biztosítási feladatokat megvalósító rakodó-, valamint a közúti komendáns erők munkájának megszervezését kell érteni.

A szállítások biztosítása tekintetében a feladatok differenciáltan alakulnak aszerint, hogy az MN közlekedési szolgálata szervezetenként csak közúti szállító csapatokkal rendelkezik. A szállítási ágazatok komplex felhasználását tervezi, míg a szállítások ágazatonkénti végrehajtásának megszervezése, irányítása a vasúti szállítás esetén az MN KSZFI (1-6. KSZI és alárendelt VKP-ok) útján a MÁV-val; a vízi szállításoknál az MN KSZFI (HKSZV és az alárendelt HKP-ok) útján a MAHART-tal; a légi szállításokat az MN Repülő Főnökség útján a szállító repülő (helikopter) egységekkel; a csővezetékes szállítást pedig az MN ÜSZF-ség útján a csővezeték építő zászlóaljakkal valósul meg.

A szállítások megvalósítása érdekében történő együttműködést a felsorolt szervekkel, szakcsoportokkal kell végezni.

A szállítások megszervezése és irányítása során a közlekedési szolgálat vezető szerveire az alábbi feladatok hárulnak:

- a saját és az alárendeltek tagozataiba szervezett közúti szállító csapatok, valamint az igénybe vehető vasúti, vízi, légi és csővezetékes szállítási ágazatok szilárd és folyékony szállítóterének, továbbá a vonatkozó közlekedési hálózat helyzetének és állapotának folyamatos nyilvántartása;

- a rakodási feladatokra rendelkezésre álló (szükség szerint igénybe vehető) rakodó erők, eszközök, gépek száma, teljesítőképessége, adatainak nyilvántartása;

- az adott, illetve az előljáró szállítási tagozatban naponként (időszakonként) végrehajtandó után- és hátraszállítási feladatok (szilárd, folyékony, összesen) igényeinek összegezése (tonna, köbméter, fő);

- a szállítási számvetés elkészítése, a szállítások végrehajtására vonatkozó, a szállítási ágazatok részvételi arányára, a szállító csapatok alkalmazására, a rakodó kapacitás felhasználására vonatkozó elgondolás (javaslat) kialakítása;
- időszakos és napi részletes szállítási (táblázatos és grafikus) tervek elkészítése;
- szállítási (rakodási) intézkedések kidolgozása, alárendeltekhez való lejuttatása;
- a szállítások végrehajtásának irányítása, ellenőrzése, helyzetének nyilvántartása, szállítmányok szükség szerinti átirányítása;
- az elrendelt okmányok vezetése, a napi szakmai helyzetjelentés összeállítás és felterjesztése.

A biztosítás érdekében kölcsönös együttműködést kell megvalósítani a hadtáptörzsszel, az anyagi szolgálatok és az egészségügyi szervek vezetőivel, az egyes szállítási ágazatok alárendeltség szerinti katonai, illetve polgári szerveivel.

A közúti komendáns szolgálat megszervezése és ellátása kérdéseiben: a közúti komendáns szolgálat egyik alapvető területét a közúti komendáns szolgálat megszervezését és ellátását a hadászati és hadműveleti hadtápban a szállítási biztosítási kategóriába soroljuk.

A közúti komendáns szolgálat megszervezését a kijelölt katonai gépkocsiutakon végbemenő hadiforgalom (a csapatok és szállítmányok) gyors és szervezett közlekedés biztosítása érdekében kell végezni. A megszervezéssel kapcsolatos feladatokat a hadműveleti törzsek által készített előrevonási tervek, illetve a pk. HTPH-e által jóváhagyott napi részletes után- és hátraszállítási tervek alapozzák meg.

A közúti komendáns szolgálat megszervezése tekintetében a közlekedési szolgálat vezető szerveire az alábbi főbb feladatok hárulnak:

- a közúti komendáns (forgalomszabályzó) szakcsapatok helyzetének és állapotának, teljesítőképességének folyamatos nyilvántartása;
- a berendezésre tervezett katonai gépkocsiutak hálózatának kijelölésére, a főutak továbbfejlesztésére (közúti komendáns körletek meghatározására) a közúti komendáns szakcsapatok alkalmazására vonatkozó elgondolás, javaslat kialakítása;
- a közúti diszpécser-, valamint ellenőrző-átesztőpontok telepítési helyének, továbbá az útvonal és útszakasz (átkelőhelyek) komendánsainak kijelölése;
- a katonai közlekedés megszervezése (fő gépkocsiutakként a csapatmozgások és a hadtáp jellegű mozgások egyeztetett tervezése), a szükség szerinti forgalmi rendszabályok kidolgozása;
- a közúti komendáns (forgalomszabályzó) szakcsapatok alkalmazásának (erői és eszközei felhasználásának) tervezése, feladataik megszabása, tartalékok kijelölése, elhelyezésük, feladataik meghatározása;
- a katonai forgalomban részt vevők részére az utak kijelölésével, igénybevételével és a forgalmi rendszabályokkal kapcsolatos intézkedések, illetve a közúti komendáns szakcsapatok számára szakmai intézkedések kidolgozása és lejuttatása;
- a közúti diszpécser tevékenység megszervezése, folyamatos ellátása, a közúti komendáns szakcsapatok megszakítás nélküli vezetése, irányítása;

- az előírt okmányok kidolgozása, a diszpécser és más nyilvántartások vezetése, a napi szakmai helyzet (és diszpécser) jelentések vétele, értékelése és továbbítása.

A közúti komendáns szolgálat megszervezése és ellátása kérdéseiben együttműködést kell megvalósítani az adott szintű nemzeti és szövetséges hadműveleti törzsekkel, a szövetséges közlekedési szervekkel, a rendészeti-helyőrség komendáns és a BM szerveivel.

III.

A közlekedési biztosítás tervezésének, megszervezésének rendje

A front (hadsereg) első támadó hadműveletének (a honi légvédelmi, hátszágvédelmi és más hátszágai csapatok alkalmazásának) és annak minden oldalú biztosításának tervezése béke idején történik. A háború közvetlen kitörése előtti időszakban általában a feladatok pontosítására, szükség szerinti kiegészítésére kerül sor. A front (hadsereg) második hadművelete tervezési-szervezési feladatait, az első támadó hadművelet során, alapvetően az elért sikereket és a fegyveres küzdelem továbbfolytatásának feltételeit, körülményeit, illetve a megszabott feladatokat kell alapul venni.

A tervező-szervező munka – a parancsnoki munkasorrendnek megfelelően – az MNHF HM h. (seregtestparancsnok hadtáphelyettes) által meghatározott időrend (tevékenységi jegyzék és munkagrafikon) alapján az alábbiak szerint történik:

a) a FRONT (előljáró) hadtáp direktíva (parancs) és a közlekedési biztosítással kapcsolatos szakmai követelmények (intézkedések) tanulmányozása; b) hadműveleti tájékoztatáson való részvétel, a pk. HTPH utasításának vétele;

c) feladattisztázás, időszámvetés, tájékoztatás és előzetes intézkedés kiadása a törzs beosztottjai és az alárendelt szervek, szakcsapatok számára;

d) helyzetmegítélés és értékelés, a közlekedés biztosítására vonatkozó számvetések, javaslatok kidolgozása, jelentése az MNHF HM h.-nek (seregtest pk. HTPH-nek);

e) a közlekedési (szállító) szolgálat főnökének, a hadművelet (háborús alkalmazás) közlekedési (egy-ágazati) biztosításra vonatkozó elhatározásának megfogalmazása;

f) a közlekedési (ágazati) biztosításra vonatkozó tervek kidolgozása, jelentése és jóváhagyatása az előljáróval;

g) szakmai intézkedések kidolgozása és kiadása a biztosításban résztvevő valamennyi végrehajtó szerv, szakcsapat számára;

h) a közlekedési szolgálat feladatai végrehajtásának, irányításának és ellenőrzésének megszervezése;

i) rendszabályok kidolgozása és érvényesítése a szállítmányok forgalmának irányítására, az ellenség várható rombolásai felszámolására.

A közlekedési szolgálat vezető szervei (törzsei) tervező-szervező munkájukat, szervezetszerű vagy szükség szerint kialakított *munkacsoportokban* végzik, a munkagrafikonban (tevékenységi jegyzék) meghatározott időintervallumokban és a jegyzékben megszabott feladatok szerint. A törzsek tevékenységének sikeres végrehajtását ezért csak a munkacsoportokban dolgozó szaktisztek

szakmai felkészültsége, helyzet és módszerismerete, a kidolgozó munkában való kellő begyakorlottsága, valamint a munkacsoportok egyszemélyi, folyamatos irányítása biztosíthatja.

A közlekedési törzsek *munkagrafikonjai* illeszkedjenek az előjáró törzs hasonló tevékenységéhez, az időbeni és tartalmi követelményekhez.

A közlekedési (szállító) szolgálat főnökét az előjáró (hadtáp) direktívájából és a *hadműveleti tájékoztatóból* alapvetően az alábbiak érintik:

- a front (hadsereg) tevékenységi sávja, a hadművelet méretei (közelebbi, távolabbi feladat, időadatok, ütem);

- a csapatok mélységből való előrevonásával, szállításával kapcsolatos adatok (útvonalak, átkelőhelyek, szabályozó terepszakaszok, körlekerek, időadatok, ütem);

- az ellenséges csapások várható jellege a közlekedési hálózatra;

- alapvető front (központi) bázisok tervezett (meglevő) helye és működésének időpontjai;

- alapvető feladatok és határidők a szállítások valamennyi ágazatára;

- legfontosabb helyreállítási irányok és objektumok;

- rendelkezésre álló és figyelembe vehető erők, eszközök és anyagok a közlekedési hálózat helyreállítására;

- alapvető vezetési pontok települése;

- a közlekedési biztosításra vonatkozó elgondolás, javaslatok és tervek kidolgozásának, jelentésének ideje.

A közlekedési (szállító) szolgálat főnöke az *előjáró közlekedési szolgálat főnökétől* megkapja:

- a csapat- és anyagszállítási feladatokat a hadművelet előkészítése során és végrehajtása folyamán a szállítási ágazatonként, a be- és kirakások körleteivel;

- a rakétacsapatok, lőszerke, és üzemanyagok, valamint más anyagok konkrét szállítási feladatait;

- a vasúti szállítások kapacitás normáit, melyet az elvonuló, a honi- és háttérzónai, valamint nemzeti és szövetséges csapatok, továbbá a népgazdasági szállítások érdekében kell az összehetőségek alapján biztosítani;

- a hálózat biztosítására és a szállítások végrehajtására rendelkezésre bocsátott (megerősítő) erőket, eszközöket és anyagokat.

A *helyzetmegítéléshez és a közlekedési helyzet értékeléséhez* a már ismert adatokat rá kell vinni a közlekedési (szállító) szolgálat főnök munkatérképére (központ hadtápban 1:500 000, Tábori Hadtáp, HDS 1:200 000).

A *helyzetmegítélés és a közlekedési helyzet értékelésekor elemzésre kerül:*

- a közlekedési szervek és szakcsapatok állománya, lehetőségei, a hadművelet hadtápbiztosításának és a közlekedési szolgálat előtt álló feladatoknak megfelelő csoportosítása;

- a közlekedési utak és műtárgyainak állapota;

- a szállítási feladatok és annak biztosítási lehetőségei, a fontossági sorrend és az ütem;

- a közlekedési szakanyagokkal, eszközökkel való ellátás célszerű rendje;

- a közlekedési biztosítás sikeres végrehajtása érdekében foganatosítandó alapvető rendszabályok; valamint az együttműködés megvalósításának fontosabb kérdései.

A közlekedési szolgálat főnöke meghallgatja a tervezési, szervezési és az ágazati alosztályvezetői (főtisztjei) jelentéseit az ágazatra vonatkozó helyzetéről, a feladatról, annak végrehajtásának lehetőségeiről, problémáiról, továbbá és összességében az ágazati biztosítás végrehajtásának elgondolásáról és javaslatairól.

Az értékelő munka eredményeként meg kell állapítani, hogy a közlekedési szolgálat mivel rendelkezik a hadművelet (háborús alkalmazás) közlekedési biztosítására; milyen körülmények között, milyen sorrendben, a rendelkezésre álló szakcsapatok milyen módon történő alkalmazásával kell a feladatokat megoldani, végül milyen rendszabályok foganatosítása szükséges a közlekedési biztosítás végrehajtását, a közlekedési szakcsapatok tevékenységét gátló körülmények és feltételek megszüntetésére.

A közlekedési (szállító) szolgálat főnök a *parancsnok hadtápbhelyettes részére történő jelentéséhez* munkatérképén végzett grafikus elgondolással, a munkafüzetében végzett írásos szöveggel és számvetésekkel készül fel a hadművelet közlekedési biztosításának megszervezésére vonatkozóan. Jelentése javaslatok formájában foglalja magába az alábbi kérdéseket:

1. *Utak hálózatainak állapotát és azok lehetőségeit*, ennek során a közlekedési utak és műtárgyai helyzetének rövid értékelését, a fő-, kiegészítő- és hársntutak vonalvezetését, továbbfejlesztésük irányait, kiszolgálásukra, helyreállításukra kijelölt erőket és eszközöket, azok alkalmazásának rendjét a hadművelet folyamán, a szállítóeszközök ágazatok szerinti üzemeltetésének biztosítottóságát.

2. *Szállítások végrehajtásának megszervezését*, ezen belül a csapat- és anyagszállítások végrehajtásának rendjét és módját szállítási ágazatonként és összesen a front (hadsereg) hadművelti irányait, valamint a hadművelet előkészítése, közelebbi és távolabbi feladatának időszakában. Rövid értékelést a szállítási ágazatok egyenkénti felhasználásának és szállítóképességének lehetőségeiről.

3. *Közlekedési utak előkészítésével és felhasználásával kapcsolatos rendszabályokat*, melyeket a szállítónalak életképességének, a folyamatos szállítások biztosítása érdekében, továbbá a csapat- és anyagszállítványok, sebesült szállító vonatok, rakétaszállítványok ki- és berakó körletei üzemi és technikai előkészítése érdekében szükséges biztosítani.

4. *A közlekedési utak és objektumai rombolásával, műszaki zárásával, vagy annak felszámolásával kapcsolatos rendszabályokat*, melyek feladatai végrehajtására igénybe szükséges venni a vasúti, közúti és a műszaki csapatokat (KPM erőket) az erők és eszközök megosztott felhasználásával; azon közlekedési objektumok kijelölését, melyeket a hadművelti mélységben – deszantok alkalmazásával – az ellenséges területen épségben kell elfoglalni.

5. *Közlekedési szakcsapatok és objektumok őrzés-védelmével, tömegpusztító fegyverek elleni védelmével kapcsolatos rendszabályokat*, melyek az ellenséges földi és légi behatásairól az állomány, az objektumok és szállítványok megővését eredményezik; a kijelölt közlekedési csomópontok, hidak, alagutak, viaduktok és más fontos műtárgyak, továbbá a közlekedési vezető szervek, parancsnokságok védelmére, álcázására szükséges igényeket.

6. *A közlekedési csapatok vezetése* kérdéseit, ezen belül az egyes szervek és a szakcsapatok vezetésének megszervezését, irányításuk, összeköttetésük rend-

jét, szükségszerint kijelölt operatív irányító csoportok célját, állományát, feladatát, a közlekedési szervek és szakcsoportok vezetési pontjait, áttelepítésük irányait.

7. *Közlekedési tartalékok és felhasználásuk rendjét*, mely tartalmazza a kijelölt szervek, erők, eszközök, anyagok tervezett elhelyezését, alkalmazását, áttelepítésük rendjét a hadművelet folyamán.

A jelentés végül tartalmazzon rövid összefoglalást a hadművelet (háborús alkalmazás) közlekedési biztosítás feladatai végrehajtásának teljesíthetőségéről, a problémásabb kérdésekről, az előljáró felé továbbítandó kérdésekről.

A jelentés érdemi elfogadása, a közlekedési biztosítás elgondolásának jóváhagyása, a közlekedési (szállító) szolgálat főnökének a közlekedési biztosításra vonatkozó elhatározásának, a biztosítási tervek kidolgozásának alapját képezik

A front- (hadsereg-) seregtestparancsnok *badtáp direktívájába* (parancsába) önálló pontonként az alábbiakat kell a közlekedési szolgálatnak bedolgoznia:

a) Közlekedési utak előkészítése

- *Vasútvonalak*: a hadművelet folyamán helyreállítandó vasútvonalak iránya, erők és eszközök elosztása, áteresztőképesség és a helyreállítás üteme, a technikai üzemeltetés megszervezése, a vasúti hálózat technikai biztosításával kapcsolatos felosztása, elosztása, speciális állomások előkészítése; ideiglenes átrakó körletek működési területének kijelölése a berendezési határidőkkel, az e célra kijelölt erők és eszközök, az IÁK-ok átrakóképességének meghatározása.

- *Vízutak*: a hadművelet folyamán helyreállítandó víziutak iránya, erők és eszközök kijelölése, szállítóképesség, helyreállítás üteme; be- és kirakó kikötők előkészítése; úszóeszközök kompolási- és hidépítési feladatra való kijelölése az IÁK-ok működésének érdekében.

- *Közutak*: közötti komandáns csapatok működési övezeteinek, sávjainak kijelölése, fő-, kiegészítő és harántutak vonalvezetése, továbbfejlesztésük, helyreállításuk iránya; a vezető diszpécser pontok helyeinek kijelölése; rakétacsoportok és különleges szállítmányok részére kijelölt útszakaszok és közötti biztosításukkal kapcsolatos rendszabályok; továbbá foganatosítandó rendszabályok a folyóakadályok leküzdésére.

- *Anyagi biztosításra kijelölt repülőterek*: erők és eszközök kijelölése a feladatok biztosítására, szállítórepülő erők kijelölése, alkalmazásuk rendje.

b) Szállítások megszervezése

- *Vasútvonalak áteresztőképességének* - csapat-, anyag-, helyreállítási anyag-, egészségügyi kiürítő, honi-, és hátországi csapatok, stratégiai rendeltetésű rakétacsoportok, szövetséges hadseregek, a népgazdasági és más szállítások érdekében és a rendelkezésre álló vagonpark szállítóképességének elosztása.

- *Anyagi eszközök* szállításának megszervezése: fontossági sorrend meghatározása; a szállítási ágazatok tagozatonkénti és irányonkénti kijelölése a szállításokban való részvételre; kiürítési- és hátraszállítások megszervezése; fontossági sorrend és a szállítmányok irányításának meghatározása a kijelölt katonai gépkocsúton.

c) Helyi munkaerő és egyéb lehetőségek igénybevétele

A front (hadsereg) seregtest tevékenységi sávjában (területén) a közleke-

dési hálózat és objektumai helyreállítására, építésére a helyi munkacrő (eszköz, anyagkészletek) bevonásának rendje és mértéke.

A közlekedési (szállító) szolgálat főnöke a hadművelet (háborús tevékenység) közlekedési biztosítási tervének kidolgozását személyesen vagy helyettese útján irányítja.

A biztosítási tervet a terv-szerv alosztály (főtiszt) készíti az ágazati biztosítási szervező alosztályok (részlegek) bevonásával, azok kidolgozói munkájával párhuzamosan.

A közlekedési biztosítási terv a központ hadtápban 1:500 000; a tábori és a hadsereg hadtáp tagozatokban 1:200 000 méretarányú térképen készül grafikusan. A front és a központ hadtáp tagozatban e célra rendszerint két önálló biztosítási térképet használnak fel a jobb áttekinthetőség érdekében. A két alapfeladatnak megfelelően az egyiket a közlekedési hálózat műszaki biztosítására, a másikat a szállítások biztosítására készítik.

A közlekedési biztosítási tervtérképre rá kell vinni a közlekedési hálózat megszervezése kérdéseiben:

- a front (HDS) hadműveleti sávhatárait, a második lépcsőben levő és tartalék magasabbegységek, valamint az anyagi, egészségügyi, technikai és rakéta-technikai bázisok körleteit;

- a kijelölt vasútvonalak hálózatát a folyóakadályokon létesített (kijelölt) dublőr hidakkal (átjárókkal), az állandó és ideiglenes átrakó körleteket, a front elosztó (tartalék) állomásokat (részlegeket), a ki- és berakó állomásokat, körleteket azok áteresztőképességének feltüntetésével;

- a vasútvonalak helyreállításának irányait a hadművelet folyamán, a közlekedés megnyitásának határidőit, a helyreállításra kijelölt szakcsapatok megnevezését, elhelyezését;

- a vasútvonalak üzemeltetésének technikai biztosítását a hadművelet folyamán, az azokra kijelölt erőket és eszközöket;

- rendszabályok kidolgozását a vasútvonalak életképességének növelésére, a szállítások megszakítás nélküli biztosítására (a technikai biztosítás, az átjárók építésének, hidak dublirózásának, az ideiglenes átrakó körletek megnyitásának körletei, azok áteresztőképességét biztosító erők és eszközök alkalmazásának, készenlétének megszervezését);

- a fő, kiegészítő és haránt gépkocsiutak, műtárgyak és átkelőhelyek kijelölését, továbbfejlesztését a hadművelet folyamán, áteresztőképességét, a közúti komendáns szakcsapatok tevékenységének körletei kijelölését, a Központ-Tábori (Front) és hadsereg hadtáp útjainak az erők, eszközök alkalmazásának megszervezését a hadművelet előkészítése és megvívása folyamán;

- rendszabályok kidolgozását a közutak és átkelőhelyei életképességének növelésére, a gépkocsiutak előkészítésére, helyreállítására kijelölt erők és eszközök alkalmazásának megszervezését, telepítését;

- folyamatszakaszok kijelölését a megindulási helyzetben, továbbfejlesztésének lehetőségeit a hadművelet folyamán a szállítások biztosítására, a be- és kirakó kikötők kijelölését, azok üzemeltetésének, technikai kiszolgálásának megszervezését;

A közlekedési biztosítási tervtérképen a szállítások megszervezésével kap-

csolatosan az alábbi adatokat kell feltüntetni grafikus, illetve táblázatos formában:

- gépkocsi szállító szakcsapatok elhelyezkedését, tervezett áttelepítésének irányait a hadművelet folyamán;

- anyagszállítások végrehajtására biztosított repülőterek és leszállóhelyek kijelölését, szállítórepülő erők elhelyezkedését a megindulási helyzetben és a hadművelet folyamán;

- állandó jellegű és tábori üzemanyagcsövezetékek vonalvezetését, felhasználásuk, továbbfejlesztésük irányait a megindulási helyzetben és a hadművelet folyamán, azok áteresztőképességének adatait;

- a hadtáp és a közlekedési szolgálat vezető szerveinek elhelyezkedését (vezetési pontjait), a telepített diszpécser pontokat, az áttelepülésük irányait a hadművelet folyamán;

- az állományba tartozó és az alárendeltek gépkocsiszállító (ellátó) egységeinek, valamint mindazon ágazatok (vasúti, vízi, légi, csövezetékes) részletes szállító (rakodó) kapacitását, melyek a hadművelet előkészítése és megvívása során figyelembe vehetők az adott tagozat szállítási biztosításában;

- a nemzeti és szövetséges csapatok szállításának, anyagi eszközök után-szállításának, sebesültek kiürítésének részletes adatait a hadművelet előkészítése alatt, a hadművelet első két napján, melyeket a vasúti, közúti, vízi, légi és a csövezetékes szállítási ágazatok eszközeinek igénybevételével kell megvalósítani;

- a szállítások végrehajtására hozott és jóváhagyott elhatározás szerint azokat a vonatkozó adatokat, melyeket a különböző szállítási ágazattal egyenként és együttesen kell a rendelkezésre álló kapacitással teljesíteni, a Központ Hadtápban a Front, illetve az öfn-i hadsereg érdekében, ezen belül a Központi (Front) bázisok és a Tábori Előretolt Bázisok, a HDS MB-ok viszonylatában, a HDS MB és a csapatok viszonylatában, illetve a honi légvédelmi, háttországvédelmi és egyéb háttországi csapatok közvetlen ellátására vonatkozóan.

A közlekedési biztosítási tervnek a továbbiakban szerves részét képezik azok a részletes biztosítási tervek, melyeket az ágazati biztosítást végző alosztályok (főtisztek) kötelesek a közlekedési szolgálat főnöke iránymutatása és követelményei szerint, a megszabott formában, módon, tartalomban és időre elkészíteni. Az ágazati biztosítási terveket az alosztályvezetők (főtisztek) írják alá, a közlekedési szolgálat főnöke hagyja jóvá. Ezek az alábbiak:

- terv a csapatok és anyagok vasúti, vízi és légi szállítása megszervezésére és végrehajtására;

- terv a közúti (gépkocsi) szállítások megszervezésére és végrehajtására;

- terv a vasúthálózat és műtárgyai helyreállítására;

- terv a vasúthálózat technikai biztosítására;

- terv a vasúthálózat technikai üzemeltetésének biztosítására;

- terv a víziutak és berendezései üzemeltetésének biztosítására, technikai kiszolgálására;

- a hadművelet közúti biztosításának terve.

Végül a közlekedési biztosítási tervnek lényeges részét képezi az együttműködési tervtáblázat, mely az adott tagozat közlekedési hálózat műszaki-technikai biztosításával kapcsolatos együttes tevékenységet szabályozza a fegyvernemi (műszaki, vegyvédelmi, egészségügyi) főnökségekkel, illetve a KPM helyreállító szolgálattal.

Az adott tagozat közlekedési (szállító) szolgálat főnöke a biztosítással kapcsolatos feladatok végrehajtására az alárendelt szerveit és szakcsapatait a közlekedési (szállítási) biztosítási tervben foglalt adatok, módszerek szerint és az azok alapján naponként készített szakmai intézkedések (szállítási tervfeladatok) kiadásával vezeti.

A közlekedési (szállító) szolgálat főnöke szakmai intézkedése (szállítási tervfeladata) általában az MNHF HM h. (parancsnok hadtáphelyettes) intézkedésének mellékleteként, vagy önálló okmányként kerülnek kiadásra.

A *szakmai intézkedések* (szállítási tervfeladatok) készítésével, az alárendeltekhez való lejuttatásával kapcsolatban általános követelményként lehet meghatározni:

- formailag és tartalmilag egységes szisztémát kövessenek, a szolgálatban leszabályozott terminológiai kifejezéseket használjanak;

- a *feladatokkal* kapcsolatos adatok pontosak, a követelmények rövidek, egyértelműek, a végrehajtás megszervezéséhez, lebonyolításához elegendőek legyenek;

- a kiadott intézkedések, tervfeladatok beérkeztetése az alárendeltekhez, biztosítson megfelelő időt (a bonyolultságot figyelembe véve általában 6-8 órát) az azokban foglalt feladatok megszervezéséhez, a végrehajtásra való felkészüléshez, annak minden oldalú biztosításához.

A közlekedési szervek és szakcsoportok vezetésének fontos részét képezi nem utolsósorban a közlekedési biztosítási feladatok végrehajtásának figyelemmel kísérése, a beavatkozást igénylő esetek idejében történő felfedése, a hiányosságok, gátló tényezők megszüntetése. Mindezek érdekében a vezetést ágazatonként, és folyamatosan, az alárendeltekkel való állandó és dublázott összeköttetéssel, lehetőleg személyes kapcsolattartással kell biztosítani.

*

E tanulmány a szándékolt céljának megfelelően - a vezetés általános rendjének, kapcsolatainak feltárásával, a közlekedési szolgálat biztosítási feladataival kapcsolatos vezetési tevékenység egységes követelményei és módszerei rögzítésével - elsősorban szolgálatunk vezető szerveiben dolgozó tisztjeink munkájához kívánt segítséget nyújtani.

(Melléklet a folyóirat végét található.)